

“Azərbaycan xalqının özünü, öz dövlətini qoruya bilən əsgərləri, zabitləri, ordusu var”.

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 30 mart 2022-ci il №24 (2635) <https://mod.gov.az> Qiyməti 30 qəpik

Döyüş hazırlığı

Tarixi Zəfər tarixlərdə yaşayacaq

44 günlük Vətən müharibəsində qazanılan Zəfər tarixin səhifələrinə qızıl hərflərlə həkk olundu. Əsrlər, qərinələr ötsə də, bu səhifələrinin vərəqləyənlər, oxuyanlar Azərbaycan əsgərinin döyüşkənləyini, Vətən sevgisini hər kəlmədə, misrada hiss edəcəklər. Görəcəklər ki, döyüşlər zamanı hər bir əsgər, gizir, zabit bu tarixi öz canı, qanı bahasına yazıb. Haqq savaşımızda hər kəs öz üzərinə düşəni layiqincə yerinə yetirib. Tankçılar tankıyla, topçular topuya, motoatıcılar silahıyla qurudan, helikopterlər, təyyarələr, PUA-lar isə havadan düşmənə göz açmağa imkan verməyiblər. Gələcək nəsillər bu şanlı tarixi oxuduqca heyrətlənəcək, heyrətləndikcə qürurlanacaqlar. Qazanılan bu Zəfərin unudulmaması üçün onlar da bir addım atacaqlar. Öyrəndiyini öyrədərək, Azərbaycan əsgərinin misilsiz qələbəsini tarixin yüzülliklərinə ötürəcək, xalqımızın keçdiyi döyüş yollarını sonrakı nəsillərə nümunə göstərəcəklər.

Biz de tarix yazarları tarixləşdirmək, gələcək nesillərə ötürmək üçün "N" hərbi hissəsində Vətən müharibəsinin pilotları ilə həmsöhbət olduq. Döyüşlər zamanı səmada qartaltık süzən, düşmənin qorxulu röyasına çevrilən Mi-24 döyüş helikopterinin ekipajı ilə də düşmənin qara buluduna çevrilən helikopterin yanında görüşdük.

Ekipaj üzvlərini tanıdırıqca, döyüş yollarına nəzər saldıqca bir daha Azərbaycan Ordusunun hər bir fərdinin Vətən sevgisinə heyran olduq.

Mayor Hüseyin Abbasov 1990-ci ildə Hacıqabul rayonunun Rəncber kəndində anadan olub. İlk dəfə hərbi formanı 2007-ci ildə geyinib. O gün Azərbaycan Ordusunun sıralarına qatılmağın qururunu ya-

şayıb. "Torpaqlarımız işğaldəydi. Düşmənə nifret hissi ilə böyüdüm. Hərbçi oldum. Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Təyyarəçilik Məktəbinə daxil oldum. 2011-ci ildən zabit kimi ordu sıralarında xidmətə başladım".

"İlk uçuşu necə xatırlayırsan?" sualına "İlk sərbəst uçuş hər bir təyyarəçinin yadınağına əbədi həkk olunan bir hadisədir", - deyə pilot söhbətə başladı: "Heç vaxt unuda bilmərəm. 8 avqust 2014-cü ilde Mi-24 döyüş helikopterində heyət komandiri kimi ilk sərbəst uçuş olub. Həmin hissə sözlərlə ifadə etmək mümkün deyil. Helikopteri havaya qaldırıldıqda artıq bütün məsuliyyətin üzerinde olduğunu anlayırsan. Çünkü helikopterin havaya qaldırılması, idarə

edilməsi, rahat şəkildə yerə endirilməsindən əlavə, heyət üzvlərinə də cavabdeh şəxs artıq sənsən. Bu çox məsuliyyətli bir işdir. İlk uçuşunda təlimatçı Vətən müharibəsi qəhremanı polkovnik Rəşad Nadirov olub.

İllərdir təlim uçuşlarında öyrəndiklərimizi döyüş meydanda tətbiq etməyi her zaman səbirsizliklə gözləyirdim. Müharibə necə bir şeydir, çoxu muz görməmişdik. Müharibə nədir, necə olur, bizlər Birinci Qarabağ müharibəsində istirak edən valideynlərimizdən, müharibə haqqında çəkilən filmlərdən, kitablardan öyrənmışık. Xidmətə başladığım ilk gündən Ali Baş Komandanın "İrel" əmrini verəcəyi günü gözləmişəm. Amalımız hər zaman torpaqlarımızı işgaldən azad etmək olub. 2020-ci il sentyabrın 27-də düşmənin bütün cəbhə boyu həyata keçirdiyi genişməqyaslı təxribatlarla cavab olaraq əks-hücum əməliyyatları başladı. Biz pilotların qarşısına da müvafiq tapşırıqlar qoyuldu. Ön xəttin yarılmamasında quru qoşunlarına havadan dəstək verərək düşmənin canlı qüvvəsini, texnikasını, gücləndirilmiş dayaq məntəqələrini məhv etdik. Hər bir təyyarəçi şücaət göstərərək qarşıya qoyulan tapşırıqların öhdəsindən layiqincə gəlməyi bacardı. Nailiyyətlər isə göz qabağındadır. Azərbaycan Ordusu həm quruda, həm də havada öz bacarığını nümayiş etdirərək torpaqlarımızı işgaldən azad etdi.

(Ardı 3-cü səhifədə)

Hərbi xidmət Vətənə sevgi və sədaqətin təsdiqidir

2-ci səhifədə

Vətən müharibəsində iştirak etmiş hərbçilər təltif olundular

3-cü səhifədə

Şərəflə döyüş yolu keçən snayper

5-ci səhifədə

"Mənəvi istirahət edir, dünya görüşümüzü artırırıq"

8-ci səhifədə

Müdafiə Nazirliyində xidməti müşavirə keçirilib

Martın 28-də Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun rəhbərliyi ilə Mərkəzi Komanda Məntəqəsində xidməti müşavirə keçirilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, müşavirəyə nazir müavinləri, qoşun növbəli komandanları, nazirliyin baş idarə, idarə və xidmət rəisləri cəlb olunublar. Azad edilmiş ərazilərdə dislokasiya olunan hərbi birlik, birləşmə komandirləri, o cümlədən digər mesul zabitlər müşavirəyə videobağlı vəsiyyətə qoşulublar.

Müdafiə naziri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin

Azərbaycan Ordusunu qarşısında qoyduğu tapşırıqları müşavirə istirakçılara çatdırıb.

Müdafiə naziri Ali Baş Komandanın Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyətinin döyüş və mənəvi-psixoloji hazırlığına yüksək qiymət verdiyini qeyd edib.

Müşavirədə Azərbaycan-Ermənistan dövlət sərhəndindəki veziyət və Qarabağ iqtisadi zonasındaki əməliyyat şəraiti geniş təhlil edilib. Nazir hərbi hissələrin döyüş hazırlığının yüksək səviyyədə saxlanılması, xidməti-döyüş fealiyyətinin daim təkmilləşdirilməsi, ayıq-sayıqlığın artırılması barədə vəzifeli şəxslərə konkret tapşırıqlar verib.

Müdafiə naziri bölmələrin yüksəldilməsi məqsədilə real döyüş qabiliyyətinin daha da

siv təlim və praktiki məşqlərin keçirilməsi, həmçinin hərbi hissələrin qarşısında duran döyüş tapşırıqlarının dəqiq və vaxtında icrasına daim hazır olması barədə göstəriş verib.

General-polkovnik Zakir Həsənov silahlınmaya yeni qəbul edilmiş müasir silah, texnika və digər döyüş vasitələrinin tətbiqinə şəxsi heyətin hər an hazır olması barədə komandir və reis heyətinə tapşırıq verib.

Nazir yüksək dağlıq və sərt iqlim şəraitində döyüş növbətçiliyi aparan bölmələrin maddi-texniki və mühəndis təminatı, o cümlədən şəxsi heyətin sağlamlığının gücləndirməsi və mənəvi-psixoloji hazırlığının yüksəldilməsinə xüsusi diqqət yetirilməsi ilə bağlı müvafiq vəzifeli şəxslər qarşısında tapşırıq qoyub.

Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin açıqlaması

27 mart 2022-ci il

Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyi təessüfle bildirir ki, Rusiya Federasiyası Müdafiə Nazirliyinin 2022-ci il 27 mart tarixli açıqlamasında eks olunan məqamlar həqiqətə uyğun deyildir.

Azərbaycan Ordusunun ölkəmizin suveren ərazilərinin tərkib hissəsi olan Ferrux kəndi və ətraf yüksəkliklərdəki mövqelərində heç bir dəyişiklik baş vermemiş.

Azərbaycan Ordusunun bölmələrinin həmin mövqelərdən geri çekilməsi haqqında məlumat həqiqətə eks etdirmir. Ordumuz əməliyyat şəraittinə tam nəzarət edir.

Rusiya Federasiyası Müdafiə Nazirliyinin açıqlamasında atəşkesin guya Azərbaycan tərəfindən pozulması barədə verilmiş məlumat da həqiqətə uyğun deyil və Azərbaycan hərbçiləri arasında yaralanma hali qeydə alınmayıb.

Bir daha xatırlatmaq istərdik ki, Azərbaycan ərazisində "Dağlıq Qarabağ" adlı inzibati ərazi vahidi yoxdur.

Rusiya Müdafiə Nazirliyinin 26 və 27 mart tarixli açıqlamalarında "Dağlıq Qarabağ" ifadesinin işlədilməsi Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq birlilik, o cümlədən Rusiya Federasiyası tərəfindən tanınmış və qəbul edilmiş ərazi bütövlüyüne qarşı hörmətsizlikdir.

Rusiya Federasiyası Müdafiə Nazirliyine xatırlatmaq istərdik ki, 2022-ci il 22 fevral tarixində iki ölkə prezidentləri tərəfindən imzalanmış Müttəfiqlik qarşılıqlı fealiyyəti haqqında Bəyannamənin birinci bəndində qeyd olunur ki, "Rusiya Federasiyası və Azərbaycan Respublikası öz münasibətlərinin müttəfiqlik qarşılıqlı fealiyyəti, iki ölkənin müstəqilliyinə, dövlət suverenliyinə, ərazi bütövlüğünə və dövlət sərhədlərinin toxunulmazlığına qarşılıqlı hörmət, eləcə də bir-birinin daxili işlərinə qarışmamaq, hüquq bərabərliyi və qarşılıqlı fayda, mübahisələrin dinc yolla həlli və güc tətbiq etməmək və ya güclə hədələməmək prinsiplərinə sadıqlıq əsasında qururlar".

Bundan əlavə, Bəyannamənin 18-ci bəndinə əsasən, Rusiya Federasiyası və Azərbaycan Respublikası beynəlxalq terrorçuluq, ekstremitizm və separatçılıq təhdidlərinə qarşı mübarizədə və onların neyträallaşdırılmasında səylərini birləşdirirler.

Rusiya Federasiyası Müdafiə Nazirliyi bu açıqlaması ilə, eyni zamanda, Rusiya Federasiyasının Prezidenti, Rusiya Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı Vladimir Vladimiroviç Putin tərəfindən imzalanmış sözügedən Bəyannaməyə də hörmətsizlik nümayiş etdirir.

Müdafiə Nazirliyi bir daha bildirir ki, Azərbaycanın Xocalı rayonunda "Furux" adlı kənd yoxdur. Qeyd edilen kəndin adı "FƏRRUX"dur. Ümid edirik ki, növbəti açıqlamalarda kəndin adı düzgün formada göstəriləcəkdir.

Reportaj

Hərbi xidmət Vətənə sevgi və sədaqətin təsdiqidir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sərkərdəliyi ilə rəsədəli ordumuzun Zəfer qazandığı "Dəmir yumruq"

İşgaldən azad edilən ərazilərimizdə dislokasiya olunan "N" hərbi hissəsinə yoldanır. Yol boyu sadalanın bir çox quruculuq işlərinin

lərlə da həmsöhbət olur. Hər birinin üzündə məgrurluq var. Qalib ordunun qalib əsgəri olmağın məgrurluluğu...

Əsgər Usman Asmanov yaradılan şəraitdən, keçirilən dərslərdən və komandir heyətinin diqqət və qayğıından söz açaraq fikirlərini bölüşür. "Uşaqlıqdan hərb sənətinə maraq göstərmişəm. Hərbi xidmətinin başa vuran dostlarımla danişar, onlardan əsgəri xidmətlərini necə keçirdikləri barədə məlumat alardım. Söhbət əsasında xain qonşularımızın tez-tez töretdiyi təxribatları öyrənir, düşmənə yönələn nifretim daha da artardı. Mən də, dostlarımda bilirdik ki, biz qalib gələcəyik, torpaqlarımızı azad edəcəyik. Amma ağlıma gəlməzdik ki, azad olunan rayonlarımızda ilk xidmət edən əsgərlərdən biri də mən olacağam. Bu, təbii ki, qürurverici hissdir".

Əsgər Amil Mirzəyev sözünün əvvəlində çox xoşbəxt olduğunu deyir. Yaşının az olduğuna görə Vətən məhabibəsində iştirak edə

əks-hücum əməliyyatı 30 ilə yaxın həsrətə son qoydu. Əbədi və əzəli torpaqlarımız Qarabağ və ən əsasi Qarabağın qızıl üzüyünün lacivərd qası Şuşa gerçək sahibinə geri döndü.

"Əziz Şuşa, sən azadsan! Əziz Şuşa, biz qayıtmışq! Əziz Şuşa, biz səni dircələcəyik! Şuşa bizimdir! Qarabağ bizimdir! Qarabağ Azərbaycandır!" - sözleri ilə dövlət başçısı xalqa müraciətində hər kəsi sevinc göz yaşlarına qərq etdi. Ali Baş Komandanın söylədiklərinin bu gün biz canlı şahidiyik. Tək Şuşada deyil, bütün Qarabağda abadlaşdırma, bərpa-quruculuq işləri aparılır. Zaman ödülkəcə yol kənarında dağıdılmış binalara, qurmuş ağaclarla, sanki ruzisi qaçmış torpaqlara rast gəlməyəcəyik.

Prezident İlham Əliyevin göstərişi ilə bərpa-quruculuq işləri dəyannadan aparılır. İnanıraq ki, bu torpaqlar daha da gözəl olacaq..

Abadlaşdırma işlərinə "Ağlılı şəhər" və "Ağlılı kənd"lər, hava limanları, müxtəlif istiqamətdə avtomobil yolları və digər layihələrlə birgə yeni hərbi hissələrin yaradılması da daxilidir.

Şahidi olur. Ve nəhayət, mənzil başına çatırıq. Artıq əsgərlərimizlə bir yerdayık. Müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu əsgər Cahangir Səmədovla salamlaşırıq. Şux yerinən, mətin duruşundan görünür ki, Cahangir əsl döyüşcüdür. İti baxışlarından və sözlərindən inam hiss olunur. "Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı və Azərbaycan Ordusunun hərbi qulluqçusu olaraq özümüz çox qürurlu hiss edirəm. Uzun illərdən sonra Vətənimizin ərazi bütövlüyü bərpa olundu. İndi biz düşməndən azad olmuş torpaqlarımızda xidmət edirik, yaxın vaxtlarda bu yerlərin sahibləri öz ata-baba yurdularına geri qayidacaq və hər şey əvvəlkindən də gözəl olacaq", - Cahangir Səmədov dedi.

Ağdam rayonunun düşməndən azad olunmasında vəzifə borcunu layiqince yerinə yetirdiyinə görə əsgər Cahangir Bəxtiyar oğlu Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ilə "Ağdamın azad olunmasına görə" medali ilə təltif olunub.

Digər əsgərlərin düşünələrini öyrənmək üçün on-

bilmədiy üçün kədərlənib. Amma hazırda işgaldən azad edilmiş rayonların birində xidmət etdiy üçün qürur ludur. "Hələ bir necə il əvvəl biz burada bayramları keçirmək arzusuya yaşıydıq. Vaxt keçdi, indi biz tari-

xi torpaqlarımızdayıq, Vətənimizin keşiyindəyik, - deyərək əsgər A.Mirzəyev güllünsün. - İnanıram ki, 44 günlük "Dəmir yumruq" eks-hücum əməliyyatından sonra kiminse Azərbaycanla mühabibə etmək istəyə yaransın. Çünkü biz bütün dünyaya nəyə qadir olduğumu göstərdik. Bundan sonra heç kəs bizim suverenliyimizə, ərazi bütövlüyüümüze qəsd etməyə cürət edə bilmez!".

Əsgər Ferhad Cəfərli də yoldaşları ilə razı olduğunu bildirir. Yaradılan sosial-məşit şəraiti üçün Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyinə təşəkkür edərək, gənclərin hərbi xidmətinin uğurla keçməsində əsas amillərdən birinin də maddi-texniki təminat olduğunu düşündürünü deyir.

Prezident İlham Əliyevin öz çıxışlarında qeyd etdiyi "Azərbaycan güclü dövlətdir və Azərbaycanın güclü ordusu var!" şurəni 44 gün ərzində bütün dünyaya sübut edən rəşadətli Azərbaycan Ordusunda xidmət et-

mək bizdə fəxri hissə oyadır. Əsgərlərimizlə sağollaşaraq, onlara Vətən keşiyində uğurlu xidmət arzuladıq.

Leytenant
İbrahim MƏMMƏDBƏYOV
"Azərbaycan Ordusu"

Vətən müharibəsində iştirak etmiş hərbçilər təltif olundular

Əlahiddə Ümumqoşun Orduda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin 2021-ci il 24 iyun tarixli sərəncamları ilə təltif edilmiş Vətən müharibəsi iştirakçılarına medallar təqdim edildi.

Medalların təqdim edilməsi mərasimində əvvəlcə şəhidlərimizin əziz xatirəsi yad edildi və Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirildi.

Vətən müharibəsi iştirakçıları ilə görüşən Əlahiddə Ümumqoşun Orduna Komanda-

milli lider Heydər Əliyevin müəyyənətləndirdiyi ordu quruculuğu siyasetinin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyev

maqla bərabər regionumuz üçün də dayanıqlı və uzunmüddətli sülhü, əmin-amanlığı və tehlükəsizliyi təmin edən mühüm amildir. Vətən müharibəsində iştirak etmiş

ni general-polkovnik Kərəm Mustafayev müstəqil dövlətimizin qurucusu ümummilli lider Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu ordu quruculuğu siyasetindən və 44 günlük müharibə ilə qazanılan Zəfərdə dənəndi.

General-polkovnik Kərəm Mustafayev bildirdi ki, ümum-

tərəfindən uğurla davam etdirilməsi nəticəsində suverenliyimiz və ərazi bütövlüyüümüz uğrunda gedən mübarizədə xalqımız əzm və iradə ilə bir yumruq olub düşmənə sarsıcı zərbələr endirdi. Vətən müharibəsi ilə yazılan bu tarix Azərbaycanımızın inkişafı üçün möhkəm bünövrə ol-

Naxçıvandan olan hərbçilərə və Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun şəxsi heyətinə yüksək qiymət verən Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin dediyi kimi: "Naxçıvanlılar İkinci Qarabağ müharibəsində digər bütün bölgelərdən olan vətəndaşlar kimi feal iştirak ediblər... Başqa bütün

bölgelərdən olan hərbçilərlə bərabər naxçıvanlılar da böyük qəhrəmanlıq göstəriblər və torpaqlarımızın azad edilməsi işində fədakarlıq göstəriblər, şəhidlər veriblər".

Martin 15-də şəhid ailələrini və qazilərə mənzillərin, Vətən müharibəsi iştirakçılarına avtomobilərin təqdim olunduğu tədbirdə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri Vasif Talıbov ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin "Azərbaycanın xoşbəxt gələcəyi Azərbaycan vətəndaşlarının Vətəne olan sevgisi, vətənpərvərliyi və millətimizin qüdrəti ilə bağlıdır" - fikirlərini xatırladaraq demisidir: "İkinci Qarabağ müharibəsində lider-xalq birliyi və igid oğullarımızın qəhrəmanlığı xalqımıza böyük Zə-

Respublikası arasında müttəfiqlik münasibətləri haqqında Şuşa Bəyannaməsi"nin Qafqaz regionu üçün əhəmiyyətini və bu kontekstdə Naxçıvan Muxtar Respublikasının xüsusi coğrafi vəziyyətinin nəzəre alınacaq perspektivini qeyd etdi.

Tədbirdə çıxış edən Vətən müharibəsi iştirakçıları kapitan Üzeyir Novruzov və baş leytenant Fariz Babayev döyüşlər barədə təəssüratlarını bölüşüb, müharibə iştirakçılarına və şəhid ailələrinə göstərilən qayğıdan danışdırılar.

Tədbirdə dövlət təltifləri haqqında məlumat verildi və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 2021-ci il 24 iyun tarixli sərəncamları ilə təltif edilmiş İkinci Qarabağ müharibəsinin işləməsi təqdim olundu.

rakçılarına Cəbrayıllın, Zəngilanın, Xocavəndin və Ağdamın azad olunmasına görə medalları təqdim edildi.

Şəxsi heyətin təntənəli keçidi ilə təltifetmə mərasimi başa çatdı.

Nəriman NƏCƏFOV
Naxçıvan Muxtar Respublikası

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Artıq doğma torpaqlarımızda şanlı Azərbaycan Bayrağı dalğalanır. Təbii ki, her bir hərbçinin ilk məqsədi ona verilən tapşırığı nöqsansız, dəqiq və vaxtında yerinə yetirməkdir. Biz də verilən tapşırımı, düşmənin doğma torpaqlarımızdan çəkilməsinə nail olduğumuzu öyrəndikdə sevincimiz ikiqat artırdı. Çoxlu itki verən düşmən darmadağın edilən mövqelərini qoyaraq qaçırdı". Mayor Hüseyn Abbasov göstərdiyi iğidliyə görə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq Sərəncamları ilə 3-cü dərəcəli "Vətənə xidmətə görə" ordeni ilə təltif olunub.

Diger ekipaj üzvü olan baş leytenant Nihad Qurbanzadə "Azərbaycan Ordusu bu gün Qafqazda ən güclü ordulardan biridir", - deyərək söhbətimizə qoşuldı. "Azərbaycan Ordusunu, həqiqətən de güclü ordudur. Əsası ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan ordumuz onun layıqli davamçısı Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən daha da gücləndirilib. Ali Baş Komandanın orduya olan diqqəti nəticəsində artıq Qafqazın güclü ordusuna sahib bir ölkəyə çevrilmişik. Ordumuzu

Tarixi Zəfər tarixlərdə yaşayacaq

güclü edən tekçə arsenalımızda olan müasir silah və texnikalardır, deyil, şəxsi heyətin düşmənə olan qısa hissi və Vətənə olan sevgisidir. Gənc zabit kimi mən də xidmətə başladığım ilk gündən rəhbərliyin diqqət və qayğısını öz üzərimdə hiss etmişəm. Xidmətimiz dostluq, qardaşlıq və nizamnamə çərçivəsində təşkil olunub. Təcrübəli komandirlərimiz daim öz bilik və bacarıqlarını bizimlə bölüşüb, uçuşun,

yaxşı pilot olmağın sırlarını öyrədiyələr. Gənc yaşda müharibə iştirakçısı olaraq qarşıya qoyulan tapşırıqların öhdəsindən uğurla gəlməyimi, ilk növbədə uçuşun sırlarını öyrədən telimatçılarına borcluyam. Onların öyrətdikləri sayesində uğurlu döyüş uçuşları həyata keçirə bildim".

Naxçıvan Muxtar Respublikası Şərur rayonunun Vəməzyar kəndində anadan olan baş leytenant Nihad Qurban-

zadə 2009-2012-ci illərdə Heydər Əliyev adına Hərbi Li-səyde təhsil alıb, 2012-ci ildə Azərbaycan Ali Hərbi Təyyarəçilik Məktəbinə daxil olub. 2016-ci ildən zabit kimi xidmətini davam etdirir. Vətən müharibəsi zamanı göstərdiyi şücaətə görə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq sərəncamları ilə 3-cü dərəcəli "Vətənə xidmətə görə" ordəni, "Cəbrayıllın azad olunmasına görə" və "Füzulinin azad olunmasına görə" medalları ilə təltif olunub.

İller sonra doğma Karabağımızın səmalarında uçmaqdan qururlandığını deyən zabit səhəbtinə davam etdi. "27 sentyabr tarixində düşmənin bütün cəbhə boyu genişmiş-qayasılı təribata başladığını öyrəndik. Bize verilən tapşırıq əsasən ilk olaraq zərbə altından çıxmək üçün döyüş helikopterlərimizi havaya qaldıraq, başqa bir meydançaya eniş etdi. İlk döyüş uçuşunu edəndə fərqli bir həyəcan hissi keçirtmişdim. Həm sevinirdim, həm də qururlanırdım. Sevinirdim ona görə ki, artıq illərdir cəbhə boyu uçuşlarımızda

həsrətlə baxdığımız doğma torpaqlarımızın səmasına keçid etmişdik. Qururlanırdım ki, gənc yaşda komandirlərim mənə güvenib belə bir məsuliyyətli əməliyyatda iştirakına icazə vermişdilər. Rəhbərliyin mənə olan etimadını boşça çıxmadım. İlk raketin atıldımda artıq bütün həyəcanım yox olmuşdu. Səmadan quru qoşularımızın irəliləməsini görmək, onların bizi yerdən salamlaması insanda daha da böyük ruh yüksəkliyi yaradırdı. Doğma torpaqlarımıza doğru irəlilədikcə dağlınlıq binaların, evlərin, bir sözə, erməni vandalizminin şahidi olurduq. Mənfur düşmən bütün binaları, yaşayış yerlərini dağdırıb, talan etmişdi. Bütün bunları gördükcə düşmənə nifratımız daha da artır, qisas hissizim güclənirdi".

Söhbətimiz başa çatıqdən sonra pilotlarımıza qazanılan qələbə münasibətə təbrik edib, xidmətlərində uğurlar arzuladıq. Bir daha əmin olduq ki, səmalarımız və torpaqlarımız etibarlı əllərdədir.

Leytenant
Oruc MUSTAFAYEV
"Azərbaycan Ordusu"

31 Mart - Azərbaycanlıların Soyqırımı Günüdür

Danışırıq ki, həqiqətlər açılsın

İstiqlal mübarizəsi müstəbi-de ölüm hökmüdür... Ona görə ölümündən can qurtarmaq isteyen müstəbid - imperiya, imperiya xisleti mübarizlərə, mücahidlərə qarşı ən kəskin tədbirlərə də el atır. Soyqırımı belə tədbirlərdəndir. XX əsr "bəşər tarixinin ən zəngin, ən ziddiyətli və eyni zamanda da, şərəflə, həm də qanlı-qadəli əsr" adlanır. Bu illər Azərbaycanda da müstəqillik, istiqlal mübarizəsi genişləndirdi. Xalqımızın başına gətirilən ən dəhşətli faciələrdən biri 1918-ci ilin 30 mart - 3 aprel tarixində erməni-dəsnak dəstələri tərəfindən töredilən soyqırımı olub. Bu soyqırımı amansızlığını və miqyasına görə tekce Azərbaycan tarixinde deyil, bəşər tarixinde en qanlı faciələrdən biridir.

Mənfur qonşularımız tarixin müxtəlif dövrlərində mifik "böyük Ermənistən" ideyasını gerçəkləşdirmək məqsədilə soydaşlarımıza qarşı etnik təmizləmə, deportasiya və soyqırımlar həyata keçiriblər. 1918-ci ildə azərbaycanlılara qarşı həyata keçirilən bu soyqırımı təkcə Bakıda deyil, Şamaxı, Quba qəzalarında, Qarabağda, Zengezurda, Naxçıvanda, Kürdəmirde, Lənkəranda, Gəncədə və digər bölgelərdə xüsusi qəddarlıqla töredilər. Bu ərazilərdə dinc əhalisi kütłəvi surətdə öldürülüdü, diri-dirini yandırıldı.

1918-ci il martın 15-də Şəumyan Bakı Sovetinin iclasında "Bakı Soveti Cənubi Qafqazda vətəndaş müharibəsinin başlıca istehkamına çevriləməlidir", - deyərək, əslində, azərbaycanlıların soyqırımına göstəriş verdi. Bakıda töredilən 1918-ci ilin mart soyqırımında "Daşnakşüyün" bolşeviklərin zərər qüvvəsini təşkil etdi. Birinci Dünya müharibəsi cəbhələrindən geri çəkilən erməni əşgər və zabitləri də S.Şəumyanın təşkilatlığı ilə Bakıda cəmləşdirilmişdi. Qafqaz işləri üzrə müvəqqəti fövqəladə komissar təyin edilən S.Şəumyan mart soyqırımının əsas təşkilatçısı və icraçısı idi. Onun təşkil etdiyi "Qırmızı ordu"nun tərkibi demək olar ki, tamamilə ermənilərdən ibarət idi. Bu cinayəti həyata keçirmək üçün lazımlı olan şəraiti de özləri yaratdılar. Azərbaycan milyonçusu Hacı Zeynalabdin Tağıyevin Lənkəranda xidmet edən oğlu Məmməd Tağıyev Lənkəran şəhərində baş verən xitablaşdırma erməni silahlı dəstələri tərəfindən qətlə yetirildi.

Mart 27-nə təyin edilən dəfnənde iştirak edəcək müsəlman alayının zabitləri Lənkərandan Bakıya gəldilər. Defndən sonra zabitlər "Evelina" gəmisi ilə geri qayıtmalı idilər. Axtardıqları əlverişli məqamın çatdığını görən ermənilər gizli şəkildə Xəzər matrosları, eser və menşevik partiyaları arasında guya "Evelina" ilə gedən zabitlərin Lənkəranda olan müsəlman həbi dəstələri ilə birləşdə Müğəndəkli rus-malakan kəndlərini məhv edəcəkləri şayiəsini yaydılar. Gözlədikləri kimi, bütün qeyri-azərbaycanlı siyasi və həbi qüvvələr "Evelina" gəmisinin tərk-silah edilməsinə tərəfdar oldu.

Martın 30-da Bakı şəhəri mədən-zavod rayonlarının İngil-

labi Müdafiə Komitəsi yaradıldı. Komitənin təşəbbüsü ilə sözügeden gəminin Lənkərana yola düşməsi dayandırıldı və gəmideki zabitlər terk-silah edildi. Müsəlman əhalisi məscidlərdə silahların qaytarılmasını tələb etdi.

Azərbaycan milli təşkilatlarının nümayəndələri İngiləbi Komitəye gələrək alınmış silahları "Hümmət" müsəlman bolşevik komitəsi vasitesilə qaytarmağa cəhd göstərdilər. Martın 30-da Nəriman Nərimanovun evində S.Şəumyanla ve həmin gün İngiləbi Müdafiə Komitəsində M.Ə.Rəsulzadə ilə keçirilən görüşlərdə müəyyən razılıq əldə edilərək silahların qaytarılmasına vəd verilsə də, bolşevik-dəsnak koalisiyası sözünə əməl etmədi...

1918-ci il martın 31-də seher tezden dəsnak dəstələri azərbaycanlılar yaşayan məhəllələrə hückuma keçdi. Aldadılmış matroslar həbi gəmilərdən və təyyarələrdən müsəlman məhəllələrini bombalamaya başladılar. Qeyri-berabər döyüdə müsəlmanların müqaviməti dəyandırmalarına baxmayaraq, erməni millətçiləri dinc Azərbaycan əhalisine divan tutur, onları qılıncdan keçirirdilər. Müsəlmanların soyqırımı aprelin 2-si gecəyədək davam etdi. Daşnak birləşmələri həmin günlərdə "Kaspı" mətbəəsini, "Açıq söz" qəzətinin redaksiyasını, "İsmailiyyə" binasını yanmış, "Təzə pir" məscidinin minarələrini top atışları ilə dağıtmışdır. Bunun nəticəsində Bakıda 15 minden, bölgələrdə 38 minden artıq azərbaycanlı qətlə yetirildi.

31 Mart soyqırımının statistikası xüsusi qəddarlıqla həyata keçirilən bəşəri cinayətin dəhşəti haqqında kifayət qədər aydın mənzərə yaradır. Hadisələr zamanı Bakı, Şamaxı, Müğəndəkli, Quba və Lənkəranda 50 minden çox azərbaycanlı xüsusi amansızlıqla qətlə yetirilmiş, 10 minlərlə insan öz torpaqlarından qovulmuşdu. ABŞ-in keşfiyyat menbelərinə görə, 60 min Azərbaycan türkü qacqına çevrildi və 420 müsəlman kendi dağıdıldı.

O günlərdə dəsnak dəstələri azərbaycanlılara həlak olmuş yaxınlarını dəfn etməyə icazə vermişdi. Onlar cəsədləri yanın binalara atır, quylulara, dənizə tökürdülər. Bakıda Şəumyanın rəhbərlik etdiyi Bakı Sovetinin tam hakimiyyətinin bərqərar olması qurbanların dəqiq sayının hesablanmasına imkan vermədi. Lakin İranın Bakıdakı konsu-

lu Məmməd Səid-ol Vesər Marağeyinin yazdığına görə, təkcə onun yaratdığı xüsusi komissiya tərəfindən Bakının küçə və həyətlərindən 5000-dən çox müsəlmanın meyiti toplanmış və dəfn olunmuşdu. Menşeviklərin "Naş qolos" qəzeti həmin günləri belə təsvir edirdi: "Hər tərəf meyitlərlə doludur - yanıb kül olmuş, doğranmış, eybəcər hala salınmış meyitler...".

Tarixin səhifələri vərəqləndikcə yeni-yeni faktlar, erməni vəhşiliyinin tükürkədən səhnələri üzə çıxır. Son vaxtlar məlumatların dəqiqləşdirilməsi istiqamətində axtarışlar genişləndirilir. Təkzib olunmaz arxiv sənədləri, soyqırımlarını təsdiqləyen çoxsaylı dəlin-sübütərəşkarları aşkarlanır.

Şamaxıda 1918-ci ilin mart-aprel aylarında öldürülənlərin sayı bəzi məlumatlarda bu rəqəmin 7 min, bezilərində 8-12 min, hətta 40 min olduğu göstərilir. Oldürülenlərin sayının dəqiqləşdirilməsi ilə bağlı ötən əsirin 90-ci illərindən etibarən yerli tədqiqatçılar da bir sıra araşdırma aparıblar. Onların tədqiqatı neticəsində yüz nəfərə ya-xın şahiddən toplanan xatire və məlumatlardan müəyyən edilib ki, erməni cinayətkarları - S.Şəumyan, S.Lalayev, Z.Ares-tisan, T.Əmirov və A.Əmiryan qardaşlarının rəhbərliyi ilə Şamaxı şəhərində təqribən 14-16 min, onun 40 kənd və obasında 6-8 min nəfər qətlə yetirilib. Şamaxı qəzasından didərgin döşənlərin sayı 18 min nəfərdən çox olub.

N.Nərimanov Şamaxı qırğını haqqında belə yazırırdı: "T.Əmirovun və S.Lalayevin əvvəller Bakıda olan silahlı dəstələri yasına və cinsinə məhəl qoymadan bütün azərbaycanlıları öldürdülər. Onlar həle dünyada görünməmiş bir cinayət tərəfdilər, uşaqları süngü və qılıncdan keçirir, adamları məscide toplayıb kerosin töküb yandırırlar. Mənim üçün aydın oldu ki, Bakıda sovet hakimiyyəti daşnaklardan asılıdır. Bu da aydındır ki, erməni bandaları tərəfdən azərbaycanlı əhaliyə edilən bu qədər zülmədən sonra Azərbaycan proletariyatının sovet hakimiyyətindən üz döndərməyə, öz burjuaziyasının hamiliyi altına keçirək, ondan və Türkiyədən kömək gözləməyə haqqı var idi".

Həmin dəhşətli günlərin şahidi olmuş alman A.Y.Kluqe qeyd edirdi ki, ermənilər müsəlman (azərbaycanlı) məhəllələrinə soxularaq hamını öldürür,

gilincla parçalayırlar, süngü ilə dəlmə-deşik edirdilər. Qırğından bir neçə gün sonra bir çuxurdan çıxarılan 87 azərbaycanlı cəsədinin qulaqları, burunları kəsilmiş, qarınları yırtılmış, cinsiyyət orqanları doğranmışdı. Ermənilər uşaqlara da, yaşıllara da rəhm etməmişdilər.

M.Ə.Rəsulzadə A.Y.Kluqe yə istinadla yazırırdı: "Kluqenin, digər əcnəbilərin o günlerin xatirəsi olmaq üzrə almış olduqları və bu gün əllərdə mövcud olan fotosalar çox faciəli mənzərələri eks etdirir. Bir yiğin qızılı erkekli cocuq ölüleri üzərində qocaman çoban köpəkləri bu məsum yavruları gəmirir... Çilpaq bir qadın yerə sərilmüş, ölmüş... Bu ölü vücudun qurmuş məməsini canlı bir yavru əmmekdədir...".

Lenkeran da 1918-ci ilin mart-aprel hadisələri zamanı erməni dəsnaklarının təcavüzünə meruz qalan bölgələrdən biri olub. Həmin dövrde Lənkəran şəhərində, rayonun Mamusta, Yuxarı Nüvədi, Vilvan, Veraval, Girdəni, Cil, Osaküçə, Darquba, Gərmətük, Sütəmur-dov və digər kəndlərində kütlevi qətləli tərəfdilər, 1905-ci və 1918-ci illərdə erməni hərbi dəstələrinin Qafqazın müxtəlif bölgələrində həyata keçirdiyi kütlevi qətillər və talanlar, 1948-1953-cü illərdə soydaşlarımızın Ermənistən Respublikası ərazisində ata-baba yurdlarından deportasiya edilməsi, 1988-ci ildə başlayaraq Dağlıq Qarabağ Azərbaycandan qoparmاق məqsədi güdən genişmiy়aslı müharibə və 1992-ci ilin Xocalı faciəsi - bunlar təcavüzkar erməni millətçilərinin azərbaycanlılara qarşı planlı surətə həyata keçirdiyi soyqırımı siyasetinin qanlı səhifələridir".

Dövlət başçısı azərbaycanlıların soyqırımı haqqında qeyd edirdi: "XIX əsrin əvvəllərində Qarabağ və Zəngəzura İrəndən və Osmanlı imperiyasından çoxlu sayıda erməni ailələrinin köçürülməsi, 1905-ci və 1918-ci illərdə erməni hərbi dəstələrinin Qafqazın müxtəlif bölgələrində həyata keçirdiyi kütlevi qətillər və talanlar, 1948-1953-cü illərdə soydaşlarımızın Ermənistən Respublikası ərazisində ata-baba yurdlarından deportasiya edilməsi, 1988-ci ildə başlayaraq Dağlıq Qarabağ Azərbaycandan qoparmاق məqsədi güdən genişmiy়aslı müharibə və 1992-ci ilin Xocalı faciəsi - bunlar təcavüzkar erməni millətçilərinin azərbaycanlılara qarşı planlı surətə həyata keçirdiyi soyqırımı siyasetinin qanlı səhifələridir".

Bir esr önce mart soyqırımına münasibətdə siyasi xadim Mir Cəfər Pişəvəri yazırırdı: "Mən 1918-ci ilin martında erməni dəsnaklarının vəhşilikləri, günahsız adamların öldürülüb, meyitlərin yandırılması öz gözlerimlə gördüm. Bu, çox nifret edilecək bir hərəkətdir". Ermənilərin dünyəvi nifretə səbab olan hərəkətləri XX əsr boyu aşkar və gizlin tərəfləri ilə daim funksional oldu. Türklərə qarşı içlərində açıqlıları savaş, məkrili planları, nifret hissələri bir an belə səngimedə. Əsrin sonunda alovlanan Qarabağ münaqışəsi bu nifretin sonucu kimi meydana çıxdı.

Ermənilər Bağanış-Ayrımda, Meşəlidə, Qaradağlıda, Xocalıda soyqırımlar töredilər - erməni xisleti bəşəriliyə düşmənliklidir. Bütün bu cətinliklərin qarşısında daim dök dayanın Azərbaycan Ordusunun gücü, qüdrəti Vətən müharibəsində özünü bir daha göstərdi...

Ermənilərin töredikləri cinayətlər Azərbaycan xalqının yaddaşına əbədi həkk olunmuşdur. Hər birimiz xalqımızın qanı bahasına əldə olunmuş müstəqil Azərbaycan dövlətini yaşatmaq və inkişaf etdirmək üçün bütün səyərlərimizi səfərbər etməliyik. Biz Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə buna qadırı...

**Baş leytenant
Günay TAGİYEVA
"Azərbaycan Ordusu"**

Şəhid adı müqəddəsdir, ucadır. Bu ad unudulmazdır. Bu ad qanı ile Vətənin tarixini yazan öğüllarımızın adıdır. Qarabağ mühərribəsinin ilk qurbanları Bəxtiyara, Əliyə verilen addır, müqəddəs, ucadan uca dayanan şəhid adı. Əli, Bəxtiyar torpağına göz dikən yağıının üzerine qartal tək şığıyan Vətənimizin ilk şəhid qaranquşları idilər... Məkanları cənət olsun. Müqəddəs Quran-Kərimdə buyurulur ki, şəhidlər və qazılardan peygamberlərdən sonra gələn adlardır. Zirvələrdə məkan quran, ruhu azad Vətənin, azad torpağının başı üzərində dolaşan bir şəhid üvəni da var. Mahirin əbədiyyət qazanan şəhid ömrünün üvəni...

Azərbaycanın suverenliyi, müstəqilliyi, ərazi bütövlüyü uğrunda canından keçən Vətən övladlarımızdan biri idi Mahir Bəxtiyar oğlu Paşayev. O, qanı ile torpağı Vətən edən öğullardandır. 2016-ci il Aprel döyüşlərinde, 2020-ci il sentyabrın 27-də başlayan 44 günlük Vətən mühərribəsində onun göstərdiyi igidlik və fədakarlıq nümunələri şəhid ömrünə qürülə yazılıb.

Tarix yazan oğullar Şərəfli döyük yolu keçən snayper

1997-ci il sentyabrın 1-de Cəlilabad rayonunun Əsədli kəndində yaşayan Bəxtiyar Paşayevin ailəsində bir oğul övladı dünyaya gəldi. Aile sevinc, toy-büsət içinde idi. Doğmalar, qohum-əqrabalar sevinirdi. Adını Mahir qoydular. "Oğul düşmən çəperidir", - deyib aflatımız. Mahir də Vətən üçün doğulan oğlu övladı kimi sanki seçilmişdi. Iller çox sürətlə gəlib keçdi. Mahir doğma Əsədli kəndində böyük boyaya-başa çatdı. Vətənə sevgini, torpağa bağlılığı doğulduğu sadə, zəhmətə ailəsindən, təhsil aldığı məktəb müellimlərindən öyrəndi və ən əsası doğma yurdundan, elindən, obasından güclədi Mahir. O, 23 illik ömrüyle ailəsinə, təhsil aldığı məktəbinə, elinə, obasına şəhid adı ile şərəf gətirdi, şan-söhrət qazandırdı, qürur yaşadı.

Mahir Vətənini qorumaq, düşmən işğalında olan torpaqlarımızı azad etmək, soydaşlarımıza doğma yurduna qayıtması üçün hərb peşəsini seçdi. O, 2015-ci ildən Azərbaycan Ordusuna sıralarında xidmətə başladı. Mahir məhz adına lağıy mahir, cəsur döyükü idi. Xüsusü Təyinatlı Qüvvələrin müdəddətdən artıq həqiqi hərb xidmət hərbi qulluqçusu kiçik çavuş Mahir Paşayev 2016-ci il 2-5 aprel tarixlərində düşmənin təxribatlarına qarşı başlayan əks-hükum əməliyyatlari zamanı xidmət etdiyi herbi hissənin qarşıya qoynuğu döyükə tapşırığının layiqincə və şərəfə yerine yetirilməsində bacarığı, peşəkarlığı ilə fərqlənir. Yüksək döyük hazırlığına malik

Mahir dəfələrlə qardaş Türkiye Respublikasında peşəkarlığını daha da artırmaq, ən müasir silahlardan nəzəriyyə və praktikasını öyrənmək məqsədilə kurslar keçir. Döyük, mənəvi-psixoloji, fiziki hazırlıqlarını durmadan artırır, yorulmadan çalışır.

2020-ci il sentyabrın 27-də torpaqlarımızın azadlığı, Azərbaycanımızın bütövlüyü uğrunda Vətən mühərribəsi başlayanda Mahirin xidmətinin artıq beşinci ili idi. Ali Baş Komandanın rəhbərliyi altında Azərbaycan Ordusunun başladığı əks-hükum əməliyyatı ilk gündən döyük gedən istiqamətlərdə qələbələrlə nəticələnirdi. Uzun illər erməni faşistlərinin işğali altında olan qəsəbələrimiz, kəndlərimiz, şəhər və rayonlarımız qəhrəman, cəsur Vətən öğüllarımızın sayesində bir-bir, qarış-qarış azad olunurdu. Peşəkar, vətənpərvər döyük yoldaşları ilə birləşdə irəliləyən Mahir də yaşayış məntəqələrimizin azadlığı uğrunda gedən əməliyyatlarda tapşırıqların öhdəsində bacarıqla gelir. Odlu-əlavə döyük meydandlarında düşmənə aman vermır. Füzulinin, Hadrət qəsəbəsinin, Xocavəndin azadlığı uğrunda gedən döyükərde neçə-neçə erməni faşistini məhv edir. Oktyabrın 9-da Xocavənd uğrunda gedən ağır döyükərde Mahir şəhidlik zirvəsinə ucalaraq, Vətənə seçilmiş oğlu kimi adını tarixə yazar. Oktyabrın 11-də doğulub böyüdüyü Cəlilabad rayonunun Əsədli kənd qəbiristanlığında dəfn edilir. Bu müqəddəs ölümün vaxt-

sız ayırdığı Mahirin həyat yoldaşı Xanım Paşayeva onunla yasadığı qısa, lakin xoşbəxt ailə həyatından danışdı: "Mahir qəlibi təmiz, sadə, dostcanlı, böyük-kicik yeri bilən bir oğul idi. İşinə çox məsuliyyətiydi. Nə qədər işi, tapşırıqları çox olsa bele, ailəsini diqqətdən karada qoymazdı. Geniş dünyagörüşü vardi. Xidmeti barədə evdə bir kəlmə də söz danışmadı. Ailədə yalnız gündəlik qayğılarımla maraqlanardı. Mahir bizdə cismən ayrılib, ruhu bizimlədir. Onun ruhu mənimlədir. Arzuları çox idi: torpaqlarımız işğaldən azad olunsun, tezliklə mühərribə bitsin, döyükən əsgər və zabitlərimiz ailələrinin, doğmalarının yanına qayıtsın. Allah bütün şəhidlərimizə rəhmet eləsin. Məkanları cənət olsun. Onlar haqq yolunda, torpaqlarımız uğrunda canlarından kecdilər. Bütün şəhid valideynlərinə, şəhid həyat yoldaşlarına səbr diləyirəm".

Azerbaijan Respublikası

Prezidenti İlham Əliyevin müvafiq sərəncamları ilə 44 günlük Vətən mühərribəsi zamanı müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu kiçik çavuş Mahir Paşayev xidmət etdiyi hərbi hissə qarşısında qoyulmuş döyük tapşırıqlarının yerine yetirilməsində göstərdiyi şücaətə və igidliyə görə ölməndən sonra 3-cü dərəcəli "Rəşadət" ordeni, "Vətən uğrunda", "İgidliyə görə", "Cəbrayıllı" azad olmasına görə", "Xocavəndin azad olmasına görə", "Qubadlının azad olmasına görə", "Kəlbəcərin azad olmasına görə" medalıları ile təltif olunub.

Mahir kimi Vətən üçün doğulan öğülların taleyi və şəhidlik məqamına çatmaq yazılıdır. Onlar şəhid ömrü yaşayan sevilmişlər...

Lale HÜSEYNOVA
"Azərbaycan Ordusu" fotolar
çavuş
Namiq PƏNAHOVUNDUR

31 Mart - Azərbaycanlıların Soyqırımı Günü münasibətilə tədbir keçirildi

Azərbaycanlıların soyqırımı dedikdə daha çox 1918-ci ilin martında Bakıda, Şamaxida, Qubada, Göyçayda, Kürdəmirdə, Salyanda, Lənkəranda və digər bölgelərdə erməni hərbi qüvvələrinin törətdikləri qırğınılar nəzərdə tutulur. 1918-ci ilin 30 mart - 3 aprel tarixlərində Bakı şəhərində və Bakı quberniyasının müxtəlif bölgələrində, eləcə də Qarabağ, Naxçıvan, Şamaxı, Quba, Xaçmaz, Lənkəran, Salyan, Zəngəzur və digər ərazi-lərdə bolşevik və daşnak erməni silahlı dəstələrinin azərbaycanlılara qarşı soyqırımı nəticəsində rəsmi mənbələrə əsasən on minlərlə soydaşımız məhz etnik və dini mənsubiyətinə görə qətlə yetirilib, yaşayış məntəqələri, tarixi abidələr, məscid və qəbiristanlıqlar viran edilib.

31 Mart - Azərbaycanlıların Soyqırımı Günü münasibətile "N" hərbi hissəsində şəxsi həyətin istirakı ilə tədbir keçirildi.

Əvvəlcə xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin, Azərbaycanın suverenliyi, ərazi bütövlüyü və torpaqlarımızın azadlığı uğrunda canından keçən şəhidlərimizin və soyqırımı qurbanlarının xatirəsi bir dəqiqəlik sükütlə yad edildi. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirildi.

Hərbi hissənin zabiti Tural Zahidli çıxış edərək ötən əsrin əvvəllərində bolşevik-erməni

silahlı qruplaşmalarının Azərbaycan torpaqlarında həyata keçirdikləri kütləvi etnik təmizləmə və deportasiya siyaseti nəticəsində bir çox bölgələrdə minlərlə günahsız soydaşımızın qətlə yetirildiyini bildirdi. "Azərbaycanlıların soyqırımı" Bakı, Şamaxı, Quba qəzələrində, Qarabağda, Zəngəzurda, Naxçıvanda, Lənkəranda və Azərbaycanın başqa bölgələrində xüsusi qəddarlıqlarla həyata keçirildi. Bu ərazilərdə dinc əhaliyə bolşevik-erməni silahlı birləşmələri tərəfindən kütləvi surətdə divan tutuldu, kəndlər yandırıldı, milli mədəniyyət abidələri dağıldı. 1918-ci ilin mart-aprel aylarında erməni-daşnak mütəşəkkil silahlı dəstələri tərəfindən 50 minden çox azərbaycanının həyatına son qoyuldu. 1918-ci

il 31 mart soyqırımı ermənilərin xalqımıza qarşı həyata keçirdiyi ən böyükmiqyaslı terror aktlarından biri kimi tarixə yازıldı. Azərbaycan xalqına qarşı dəfələrlə törədilmiş və uzun illərdən bəri öz siyasi-hüquqi qiymətini almamış soyqırımı da tarixin qaranlıq səhifələrindən biridir.

- 1918-ci il martın 31-də Bakı şəhərində azərbaycanlıların kütləvi qırğınına başlanılmışdı. Dinc azərbaycanlıların qırğınlarda Bakı Sovetinin 6 min silahlı əsgəri, eyni zamanda, "Daşnakşüyün" partiyasının 4 minlik silahlı dəstəsi iştirak etmişdir. Üç gün davam edən qırğın zamanı erməni silahlılırlar bolşeviklərin köməyi ilə azərbaycanlıların yaşadıqları məhəllələrə qəflətən basqınlar etmiş, uşaqdan-böyüyədək hə-

kəsi qətlə yetirmişdilər.

Ermənilərin xalqımıza qarşı törədidi soyqırımı faciəsinin yenidən araşdırılması və həqiqətlərin dünyaya yayılması işi xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə başlanılmışdır. 1998-ci il martın 26-da Ülu Öndərin imzalandığı və böyük tarixi əhəmiyyət daşıyan "Azərbaycanlıların soyqırımı haqqında" Fərmanla martın 31-i "Azərbaycanlıların Soyqırımı Günü" elan edilmişdir. Bundan sonra həmin tarixin öyrənilmesi istiqamətində mühüm işlər görülmüş, coxlu əsərlər yazılmış və əcnəbi dilərə tərcümə olunmuşdur. Ümummilli Liderin siyasi kursunun layiqli davamçısı, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi altında erməni təcavüzünün

nəticələrinin aradan qaldırılması, respublikamızın ərazi bütövlüğünün və suverenliyinin təmin olunması, aparcı dünya dövlətləri və nüfuzlu beynəlxalq dairələr tərəfindən ölkəmizin ədaletli mövqeyinin etiraf olunması və müdafiəsi istiqamətində ardıcıl və məqsədönlü işlər görülür. Erməni-bolşhevik silahlı dəstələrinin bir əsr əvvəl azərbaycanlılara qarşı törətdikləri bəşəri cina-yətlər barədə həqiqətlərin ölkə və dünyə içtimaiyyətine dəha dolğun çatdırılması məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev 18 yanvar 2018-ci il tarixdə "1918-ci il azərbaycanlıların soyqırımının 100 illiyi haqqında" Sərəncam imzaladı və bu sərəncama müvafiq olaraq həm ölkədə, həm də xaricdə müvafiq tədbirlər keçirilir.

Sonda Tural Zahidli vurğuladı ki, Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi altında rəşadlı ordumuz azərbaycanlıların canına və qanına susayan erməni terrorçularından qisasımızı aldı. "Bir zamanlar dinc əhalimizə, qoca və qadınlara gülə atan erməni vandalları Vətən mühərribəsində döyüşürlərimizin qarşısından qorxaraq qaçmağa məcbur oldular. 30 ilə yaxın işğalda qalan torpaqlarımız cəmi 44 gün ərzində azad edildi. Bununla da bütün dünya Azərbaycanın dəmir yumruğunun gücünü gördü".

**Baş leytenant
Orxan HÜSEYNLİ**
"Azərbaycan Ordusu"

Zəfər işığı gördük Novruz tonqallarında

Vətən müharibəsindən əvvəl səngərlərin yan-yörəsində - Novruz tonqallarının dövrəsində ruhumuzun "Torpaqlarımızı işgaldən azad edəcəyik!", "Sərhədlerimizin bu üzünə yad nəfəsi toxunmayaçaq!" kimi sədalarının işığı Novruz tonqallarının göye bülənd olan alovunun işığına qarışdırı. Ruhumuzun sədasi bildiyimiz bu sədalara üzə vurulmayan ittiham desəydi, Ali Baş Komandanın əmri ilə başlayacaq döyüslərin torpaqlarımızın işgaldən qurtuluşyla nəticələnəcəyinə inama görə kimsə bizi qınamazdı...

2020-ci ilin martına kimi Novruz bayramında əsgərlərin qasıları çatıldırdı, eli avtomatının qundağını əzərdi, baxışları uzun müddət səngərin o üzündən üzülməzdi. İki ildi bir vaxtlar səngərlərin o üzünə könül qubarıyla, qezeblə, nifrətlə, hiddətlə baxdıqları ərazilərdə də Novruz tonqalları çatılır. Bu tonqalları o illərin əsgərlərinin oğulları, qardaşları çatır.

Dörd il əvvəlin Novruz bayramında səngərdə "Novruz tonqallından Qəlebə tonqallına!" - demişdi. Bu duru, bu gözəl, bu bəşəri niyyət bir cəməzin qaranlığını ərimişdi. Həmin gün səngərlərin boyu balacalaşmışdı - əsgərlərin baxışları qarşı yaxada yarpaq tərpenisini də görürdü, Azərbaycan əsgərinin döyük əzməni, qəlebə ruhunun yaratdığı səksəkəni də. Bu səksəkə düşmən əsgərlərinin gözələrini qamaşdırırdı. Mənə elə gəldirdi ki, gecənin içindən keçib döyüşə, döyüsdən qəlebəyə getməyə niyyətli əsgərlərimizi Novruz tonqallının müqəddəслиyi, bir də bu müqəddəслиyi yaşıdan Qorqud Dədənin ruhu uğurlayacaq: Sunrunuz yerisin! Dizinizin taqəti, ürəyinizin təpəri, gözlerinizin nuru azalmasın! Qarabağdan yad nəfəsini kürütün!

O gecə əsgərlərdən biri məndən şeir istəmişdi. Tonqal işığında yazdığını şeir əsgərlərimizi coşdurmuşdu:

Kəlmə-kəlmə süzülsün,
İpə-sapa düzülsün
söz də tonqal başında.
Yer-göyə and içək,
Qəlebəyə and içək
biz də tonqal başında...

Əsgərlər and içmişdilər.
Bizə elə gəlmüşdi ki, o gecə
dan yeri tez söküldü...

Həmin Novruzdan ötən ilin Novruzuna bir inamlıq yol gəldik. Bu ilin niyyət tonqalları Azərbaycan əsgərinin adına qalanı...

O illərdə xidmət edən əsgərlər hərbi xidmətdən təxis edilənlər. Vətən müharibəsində onların oğulları möhtəşəm Zəfər qazandılar. Bugünkü tonqallar Zəfərə ad olan qurrun tonqalıdı...

Bu il də Novruz tonqalları çırılılıya yanır. Alışan tonqalların alov dilimləri göy üzünü isindirir.

"Neçə illər işgal edilmiş ərazilərimizdə Novruz tonqalları yandırılmadı. Ötən il Azərbaycan əsgərinin qüdrətiyle işgaldən azad edilən ərazilərimizdə də közünü Zəfərdən

alan niyyət tonqalları çatıldı. Neçə illər əvvəl Novruz tonqalları başqa niyyətlə qalanırdı, indi başqa niyyətlə qalanırdı. Bu niyyət nedir?" - əsgərlər dən soruşur. Əsgərlər bir-birinə, sonra hamısı tonqalın göy üzünə can atan alovuna baxır; görəsən, tonqalın alov dillerinin titrəyişində deyəcəyi kəlmələrə söykək olası mətbəmi gözlətilərlər?

Əsgər Seymour Sadıqov ömrünün iki Novruz bayramını xatırlayırlar:

- Üç il əvvəl Novruz bayramında qonşumuz Şamilin qaladığı Novruz tonqallının dövrəsinə məhləmizin yeniyetmələri, cavanları, usaqları, Birinci Qarabağ müharibəsinin veteranları toplaşmışdır. Babamın göy üzünə piçildəklərini hamı təkrarlamışdı: "Gələn Novruz işgaldən azad edilmiş torpaqlarımızda da belə tonqallar qalansın, ulu Novruz!". Hamımız bu niyyətin duaçısı olmuşduq. Ötən il Novruz bayramında məhləmizdə Səməd babanın tekli fiylə iki tonqal qalandı. "Birini camaati hələ qayitmamış kəndlərə ad edək, a bala", - dedi. Səməd babanın niyyəti niyyətimizdi. Bu ilin Novruz tonqallından işgaldən azad edilmiş torpaqlarımızda quruculuq işlərinin başa çatmasını, böyük qayidışın gerçəkləşməsin diləyəcəyik.

Müqəddəs diləkdir. Əsgərlərin baxışlarında bu müqəddəsləri görə müqəddəs tərəniş hiss olunur. Neçə il əvvəl iləxır çərsənbədə bir qacqın ananın dediklərini xatırlayıram: Qacqın düşəli canım isinməyib, a bala. Novruz tonqalına da könül xoşluğuya baxa bilmirik. Yurdumuzun harayı gecələr yuxumuzdadi, gündüzlər düşüncələrimizdə. Neçə illərdi o haraya yol almışq. Əsgər balalarımız bizi bu harayın havalandığı yere yetirəcək...

"Qacqın ananın diləyi yerinə yetdi. 2021-ci ilin Novruz bayramı ruhumuzu yaxın vaxtlarda başlayacaq. Büyük Qayidışın duaçısı elədi", - deyirəm.

Əsgər Ramazan Heydərov ocağı dəhmərləyir. Çartıltının könüləyatılmış səsi Novruz dualarına qarışır: Yanar ocaqlarımız sönməsin! Ağaclarımız qurumasın! Torpaqlarımız quzulamasın! Bulaqları-

mızın suyu azalmasın! Söyümüz ayrı səmətə yozulmasın! Könlümüzün muraz səfi pozulmasın!

- Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev 2021-ci il martın 20-də Şuşada, Cıdır düzündə qalan tonqalın müqəddəsliyin ehtiram - müraciətində dedi: "Bu gün biz Novruz bayramını qədim şəhərimizdə, Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşada qeyd edirik. Bu, tarixi hadisədir. Bu, böyük xoşbəxtlikdir. Allah Azərbaycan xalqının dualarını eşitdi. Hər il Novruz bayramı ərefəsində hamımız fikirleşirdik, bir-birimizə deyirdik, inşallah, gelən il Novruz bayramını Qarabağda qeyd edək, gelən il Novruz bayramını Şuşada qeyd edək və bu gün geldi. 28 ilən sonra biz Şuşaya qayıtdıq. Novruz bayramını Cıdır düzündə qeyd edirik, tarixi ədaləti bərpa etmişik".

Bu kəlmələr Cıdır düzündə qalan tonqalın mənəvi ucalığıyla qoşa yaşandı. O tonqala qazanılan Zəfərin tonqalı da deyərdik, Zəfərə görə çatılan Dədə Qorqud tonqalı da - 28 ilin sıxıntılarından sıyrılib gəlmüşdi, Dədə Qorqud ruhunun alqışıyla çatılmışdı. O tonqala ən möhtəşəm tonqalı dedik. Biz də, bizi sevənlər də. Xalq bu tonqalı 269 ilin Şuşaya aid olan ən gözəl tonqalı bildi, - deyirəm.

- O tonqalın mənəvi işığı Azərbaycanın hər yerindən aydınlığıyla görünürdü, - deyirəm.

- O tonqal təkcə Azərbaycandan deyil, Azərbaycana saygısı olan bütün dövlətlərdən aydınlığıyla görünürdü, - polkovnik-leytenant Mail Alahverdiyev fikrimi bu günün müqəddəsliyi biçimində, sevgiye sevgi səviyyəsində təməmlayır.

Əlim gözaltı tonqala, sonra göy üzünə baxan əsgərin ciyinə ener-enməz bu gözəl fikir şeirləşir:

İşıqlanıb gecə vaxtı,
Düzdə Novruz işığı var.
Köz-köz olub köz yandıran,
közdə Novruz işığı var.

Könlüm tellənir. Əsgərin bu bayrama, bu bayramın timsalında min illərlə yaşadılan bayramlara, tariximizə bunca sevgisi qəlbimizi

dağa dönderir. Dediyi gözəl misraları ruhuma meh bili-rəm. Bu gözəl meh düşüncələrimdə bayaqqı misraların davamı olur:

Göylərin göy üzünə bax,
Gecənin gündüzünə bax.
Dikəl, Cıdır düzünə bax,
Sözədə Novruz işığı var...

Gözel gecədi! Novruz bayramı, duru niyyətlər bayramı axı. Əsgərlərin əhatəsində niyyətlər bir az da durulışırmış. Bu duru niyyətin bələdçiliyiyle xəyalən 2020-ci ilin payızına - tariximizi işgal sıxıntısından xilas edən döyüslər, döyüslərin Zəfərlər tamamıldığı günü, o günün qürur kükredişinə dönürük. "Müqəddəs döyüsləriyi deyə bu döyüslərdən Novruz bayramında da danışmaq mənəvi borcumuzdu", - deyirəm. Əsgər Murad Dadaşov deyir ki, ötən il çağırışçı idik. Həyətimizdə qaladığımız Novruz tonqallının dövrəsində Vətən müharibəsində iştirak etmiş döyüşçülər dəvardı. Onların xatirələrini maraqla dinləmişdik. Onda qonşumuz Sabir gülümsünərək demişdi ki, sizin xatirələriniz bizə ən dəyərli Novruz payı oldu.

Muradın dedikləri gecənin büruncəyine dönür:

- Sabırın düşüncələrini bəyəndim. Döyüşü sözünü eşitmək o döyüşü, deməli, döyüş tariximizi yaşatmaq deməkdi. Onlar döyüşdülər, Zəfər qazandılar. Biz o döyüsləri də, Zəfəri də düşüncələrimizdə, yaşantılarımıza, sözümüzdə yaşatmalıyıq. Bu gecə Vətənin tələb etdiyi kimi xidmət etmeye də, o döyüslərin ruhunu, o Zəfəri yaşatmağa da and içirik.

Əsgərlərin sayı qədər "And içirik!" səslənir...

Tonqalın dövrəsində məhiyyəti Vətənə sevgi olduğunu görə Zəfərdən sonra Qubadlıda gördüğüm bir görünütün könül qubarından söz açıram..

Dibçəyi həmişə çiçəklər zindan bilmişəm...

Qubadlının Muğanlı kəndində damı sökülmüş, qapı-pəncərəsi aparılmış, divarlarından xeyli daş tökülmüş bir ev çəkmişdi diqqətimi. Hansı dələsiv rüzgarın hökmüylese evin içinde bir ağaç bitmişdi, göyerib, böyüküb divardan hündür olmuşdu. Ev geliş-i-bitişi arzulanmayan ağaca dibçəyi dələ bil. On illəri təbiətə vurğunluqla yaşamışam, ağacların kölgəsinin illərimin siyahı-tumarı bilmışəm. Ciçəklərə görə dibçəkləri sevməmişəm, indi evə görə ağaça nə deyəydim?..

Göy üzünə baxmışdım. Uçaraqdə birçə quş da görünmürdü: "Görəsən, bu kəndlərin quşları qəriblikdən dönməyib? Gelib təzə yuva qurublarmı? Görəsən, o ağacdə yuva varmı? Kəndin camaati qayıdanda o ağacdakı yuva nə olacaq?..."

Evin yan-yörəsində ağac yoxdu, qurumuşdumu, kəsilmişdim? - ağacsız həyət laylasıb beişiyin eyniyidi. Illərdi ağacsız, beşiksız, laylasız, tırinqızsız, qımqımasız qalmış evlərin səssiz fəryadı eşidiləyib...

- Bu tonqalı Muğanlıya ad

edəkmi? - soruşuram. Əsgərlər bir ağızdan "Edək!" deyirlər...

Əminliklə göy üzünə baxırıq. İnanırıq ki, yaxınların Novruz bayramında Muğanlıda da, işgaldən azad edilmiş digər kəndlərimizdə də Novruz tonqalları qalanacaqlı..

- Bu tonqala görə hər bir azərbaycanının ruhunda belə bir tonqal şölənəcək, - polkovnik-leytenant Mail Alahverdiyev belə deyir. Fikri səmimi təbəssümələ əhatələnir...

Deyilənlər tonqal etrafında dövrələnənlərin əllərində yapışb meydana çekir:

- Qalıblər çatdıguna görə, ruhumuzun şəhərində çatıldıguna görə, qalib sərkərdə çatdıguna görə Şuşada çatılan tonqala ruhumuzun tonqalı deyirik!

Əsgərlər qururlanırlar. Bu biçim qururda Zəfərin teması da sezilir...

- Ötən il qalanın Novruz tonqalları közünü Zəfərdən almışdı. İşgaldən azad edilmiş ərazilərdə çatılan bütün tonqalların dövresində ilk dualar qalib Azərbaycan Ordusuna ad edilmişdi, - əsgər Emin Xudaverdiyev belə deyir. Əsgər Seymour Sadıqov onun fikrinə söykək kimi deyir ki, təkə işgaldən azad edilmiş ərazilərdə yox, bütün məməkət boyunca belə olmuşdu. Bizim kəndimizdə də nənələr, babalar "Biz səni qoruyub yaşıdırıq, Ulu Novruz, sən də torpaqlarımızı yad nəfsindən qor. Torpaqlarımızı qada-bələlardan qor. Bir də torpaqlarımızın üstündə yad yeller əsməsin, dədəm Novruz, babam Novruz!" - deyirdilər.

Aylı-ulduzlu gecədi. Novruz tonqallının işığı göy üzünəni işığına qarışır. Əldənəməz könül xoşluğu: Novruz tonqalı göy üzünə ele gözel isidir ki! Əsgərlərin əhatəsində el əldə isinir, el əli isidir.

Əsgərlərin dedikləri təkə niyyət kimi deyil, and kimi dinlənilir. Əsgərlərin "Sərhədlerimizin bu üzünə yad ayağı dəyməsin, Ulu Novruz!" niyyətini "Sərhədlerimizin bu üzünə yad ayağı dəyməyəcək, Ulu Novruz!" andı təməmlayır...

Zabitin dedikləri əsgərlərin düşüncələrinin nizamını müyyənləşdirir:

- Bu ilkin Novruz tonqalının umacağınız nədi?

Əsgər Ramazan Heydərov:

- İşgaldən azad edilmiş kəndlərimizdə, şəhərlərimizdə quruculuq işləri başa çatın, qacqınlarımızın illər çəkən həsrətinə son qoyulsun!

Əsgər Emin Xudaverdiyev:

- Azərbaycanın ərazi bütövlüyü tam bərpa edilsin!

Əsgər Seymour Sadıqov:

- Vətən müharibəsində Azərbaycan əsgərinin Vətən sevgisi dünyadan heyrəti olur. Bu heyrət Zəfərdən sonra daha heyrətləndirici olsun!..

Gözel düşüncələr Novruz tonqallının müqəddəsliyinin işığında ele gözel diniñənilir ki!..

Hava hücumundan müdafiə bölmələrinin taktiki təlimləri keçirilib

Müdafiə nazirinin təsdiq etdiyi 2022-ci il döyüş hazırlığı planına uyğun olaraq hava hücumundan müdafiə bölmələrinin döyüş atışlı taktiki təlimləri keçirilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, praktiki atışlar zamanı heyetlər tərəfindən şərti düşmənin hava hədəfləri aşkar olunaraq daşınan zenit-raket kompleksleri vasitəsilə məhv edilib.

Səxsi heyət qarşıya qoyulan döyüş tapşırıqlarını müvəffəqiyyətlə yerinə yetirib.

Artilleriya bölmələrində atəş tapşırıqları icra olunub

2022-ci il döyüş hazırlığı planına uyğun olaraq Quru Qoşunlarının artilleriya bölmələrində atəş tapşırıqları icra olunub.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, səxsi heyətin sehra vərdişlərinin və praktiki bacarıqlarının artırılması məqsədilə keçirilən təlimdə artilleriya bölmələri yerdəyişmə icra etdikdən sonra təyin olunan yerlərdə atəş mövqelərini tutublar.

Təlimdə artilleriya qurğularının döyüşə və səfər vəziyyətine gətirilməsi, müxtəlif qoşun növləri ilə qarşılıqlı əlaqədə atəş idarəetmə və digər suallar məsqət edilib. Komandir heyətinin əvvəl qərarqəbəletmə qabiliyyəti, eləcə də hərbi qulluqçuların bılık və bacarıqları təkmilləşdirilib.

Bölmələr şərti düşmən hədəflərini sərrast atəşlə məhv edərək qarşıya qoyulan tapşırıqları müvəffəqiyyətlə yerinə yetiriblər.

Xəbərlər: hadisələr, faktlar

Türkiyə milli döyüş təyyarəsinin bütün ehtiyat hissələrini ölkədə istehsal etməyi planlaşdırır

Türkiyənin istehsal edəcəyi milli döyüş təyyarəsinin bütün ehtiyat hissələri yerli təchizata bağlı olacaq.

Anadolu Agentliyi xəbər verir ki, bu barədə Türk Aviasiya və Kosmos Sənayesi Şirkətinin (TUSAŞ) baş direktoru Temel Kotil məlumat verib. O bildirib ki, 2023-cü il martın 18-nə ki, "Hürjet" və "Atak-2" hərbi təyyarəlerinin səmaya qaldırılması planlaşdırılır.

Milli döyüş təyyarələri üçün yerli mühərrikin istehsal olunmasının əsas hədəf olduğunu və bunun üçün geniş imkanların mövcuduluğuna diqqəti çəkən T.Kotil əminlikle bildirib ki, gələcək on ildə mühərrik istehsalı sahəsində sıçrayışlı inkişaf olacaq.

Nigeriyada terrorçular sənişin qatarını partladıblar

Nigeriyada terrorçular sənişin qatarını partladıblar.

Bu barədə This Day nəşri Nigeriya dəmir yolları korporasiyasının direktoru Fidet Okiriaya istinadla məlumat yayıb.

Nəşrin məlumatına görə, paytaxt Abuca və Kaduna şəhərləri arasında 970 sənişin daşıyan qatarda partlayış törədilib. Bundan başqa, sənişinlərin bir çoxu girov götürülüb.

Ilkin məlumata əsasən əldəqayırmış partlayıcı qurğu vagonlarından birinə qoyulub. Partlayış nəticəsində qatar reldən çıxıb, bir neçə vagon zədələnib.

Olənlər və yaralananlar barədə məlumat verilmir.

ABŞ Avropaya elektron döyüş təyyarələri yerləşdirəcək

ABŞ Almaniyaya alıtı "EA-18G Growler" elektron mühərbiə (EW) təyyarəsi yerləşdirir.

"RİA Novosti" xəbər verir ki, bu barədə Pentagonun sözçüsü Con Kirby bildirib.

Yeri gəlmışkən, avadanlıqla birlikdə təxminən 240 ABŞ hərbi qulluqçusunun da Almaniyadakı Şpanqladı aviabazasına gələcəyi gözlənilir.

Verilən məlumatlara görə, Vaşington bu addımını Almaniya hökuməti ilə koordinasiya əsasında, NATO-nun kollektiv qüvvələrini gücləndirmək üçün həyata keçirildiyini bəyan edib.

Qeyd edək ki, hələ 2021-ci ildə Rusyanın Baltık və Şimal donanmalarının hərbçiləri ultra uzun mənzilli elektron döyüş stansiyalarının sınaqdan keçirildiyi təlimlər keçirib.

Meksikada silahlı hücum nəticəsində azı 19 nəfər ölüb

Meksikanın qərbində yerləşən Michoacan əyalətində silahlı hücum nəticəsində azı 19 nəfər öldürülüb.

Silahlı şəxslər Las Tinajas icmasında qanunsuz xoruz döyüşlərinin keçirildiyi yerə silahlı basqın ediblər.

Məhkəmə ekspertləri hücum nəticəsində 16-sı kişi, 3-ü isə qadın olmaqla 19 nəfərin öldürülüşünü, çoxlu sayda yaralının olduğunu bildiriblər.

Hücum edənlərin zərərsizləşdirilməsi üçün bölgəyə hərbçilər göndərilib.

gününümüzün yüksək standartlarına cavab verən hərbi hissələr tikilir. Qısa vaxt ərzində tikilən hərbi hissələrdə maddi-texniki təminatın gücləndirilməsinə yönəldilmiş mühüm işlər həyata keçirilir. Müxtəlif relyeflərdə yerləşən bölmələrin səxsi heyəti yay və qış aylarında, kəskin iqlim şəraitində xidmətini çətinlik çəkmədən təşkil etməsi üçün vəzifələrini təmin etdirən xatirə fotolarından ibarət güsə düzəldilib. Bunnar hərbi hissədə ideoloji işin düzgün təşkil olunduğunun göstəricisidir.

Əsgər yataqxanası səliqə-sahmanla düzülmüş müasir yataqlar, oturaqalar, eşa dolabları ilə təmin edilib. Otaqların temperaturu da nəzarətdə saxlanılır.

İlk müsahibim müddədən artıq həqiqi hərbi xidmət herbi qulluqçusu kiçik çavuş Aysan Xəlilov oldu. "Bu gün işğaldən azad olunmuş torpaqlarımızda xidmət edən bölmələrin məsiş şəraitini yaxşılaşdırmaq üçün qısa vaxt ərzində böyük işlər görülür. Aparılan təmir və quruculuq işləri sayesində rəşadəti ordumuz daha da güclənir. Səxsi heyətin döyüş təminatını yerinə yetirməsi, həmcinin istirahətləri üçün hərəkəfli şərait yaradılıb".

Əsgərlərin qidalanması, yaşayış və məsiş şəraitini yüksək səviyyədədir. Bir sözə, burada səxsi heyətin xidmətini, istirahətini, asudə vaxtını düzgün təşkil etmək üçün hər cür şərait yaradılıb. Hər bir əsgər qurulan şəraitdə razıdır. Camaşır-

xanada çirkli paltarların yuyulması və qurudulması həyata keçirilirdi.

Əsgərlər Zaman Vahabov və Anar Amanov burada yaradılan şəraitdən məmənunluqlarını ifadə etdilər və bildirdilər ki, xidmətlərinin düzgün təşkil etməkdə onlar üçün heç bir maneə yoxdur. Müddədən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu Ayxan Xəlilov bizi proseslərin ardıcılılığı ilə tanış etdi. "Bölmələrdən həftənin müvafiq günlərdə səxsi heyətin çirkli camaşırlarının yuyulması, qurudulub ütülənməsi fəaliyyətləri icra olunur. Avtomatlaşdırılmış rejimdə işleyən yubub qurudan avadanlıqlar işi bir xeyli yüngülləşdirir. Növbəti otaq camaşırının ütülənməsi üçündür. Yataq aqları, əl-üz və ayaq dəsməlləri həftənin müvafiq günlərdə yenilər ilə əvəz olunur".

Ayxanla camaşırxana-dan çıxdıqdan sonra dehliz boyunca otaqlara daxil olundu. Hamam otağı da öz genişliyi və işıqlandırılması ilə insani valeh edirdi. Burada səxsi heyət gün ərzində fasıləsiz isti və soyuq su ilə təmin olunur. Əsgərlərin öz gigiyenəsini nəzarətdə saxlaması üçün hamam otağında arzuolunan şərait yaradılıb. Yataq otağında əsgərlər Ramil Zahidov və Savalan Rzayev səliqə-sahman işləri ilə məşğul idilər. Onlar da öz növbələrində heç nədən korluq çəkmədiklərini bildirdilər.

Hərbi hissədə şahidi olduğı ki, göstərilən dıqqət və qayğının qarşılığını nümunəvi xidmətləri ilə verən əsgərlərimiz Vətənə övladlıq borcunu layiqincə ödəyir və tarixi torpaqlarımızı göz bəbəyi kimi qoruyurlar.

Baş leytenant
Fuad CƏFƏROV
"Azərbaycan Ordusu"

Asudə vaxt

"Mənəvi istirahət edir, dünya görüşümüzü artırırıq"

"N" hərbi hissəsində şəxsi heyətin gündəlik fəaliyyəti ilə tanış olduq. Burada gənclərə taktiki, ateş, ictimai-siyasi, fiziki hazırlıq məşqənləri keçirilir, onlar hərbi bilik və vərdişlərə yiyələnir, bacarıqlı əsgərlər kimi formalaşırlar. Kapitan Anar Baxşəliyev keçirilən dərslərə yanaşı, əsgərlərin asudə vaxtlarının da faydalı təşkil olunduğunu bildirdi. Bunun əyani şahidi olmadıq üçün əsgər yataqxanasına daxil olduq. Bölüyün gün növbətçi özünü təqdim etdikdən sonra şəxsi heyətin ideoloji otaqda olduğunu bildirdi. Ətrafdakı səliqəsahman, təmizlik xidmetin düzgün təşkilindən xəbər verir. Zabit asude vaxtin səmərəli təşkilinin mahiyyətindən danışdı: "Komandirlərin qarşısında duran mühüm tapşırıqlardan biri de şəxsi heyətin asudə vaxtının düzgün təşkilidir. Hər bir komandır çalışır ki, əsgərlər yüksək döyüş ruhunda, heç bir çətinlik çəkmədən nümunəvi xidmət etsinlər. Bunun üçün də komandır heyəti tələbkarlıqla yanaşı, əsgərlərə daim diqqət və qayğı göstərir, döyüş hazırlığı ilə bərabər, bütün fəaliyyətlərinin də səmərəli təşkilini diqqətdə saxlayır. Şəxsi heyətin mənəvi-psixoloji hazırlığına böyük təsiri olan asudə vaxtı düzgün təşkil etməklə şəxsiyətin hərtərəfli inkişafına nail olmaq olar. Bu vaxtin yaxşı təşkili əsgərlərin mənəvi və estetik mədəniyyətin yüksəldilməsində de mühüm rol oynayır. Belə ki, əsgərlər asudə vaxtlarında

onlar üçün yaradılmış şəraitdən istifadə edərək, dünya görüşlərini, hərbi biliklərini artırır, maraqla dairələrinə uyğun elmi əsərlər, qəzet və jurnallar oxuyur, vətənpərvərliyi, qəhrəmanlılığı tərənnüm edən filmlər izləyirlər".

Kapitan Anar Baxşəliyevlə birlikdə ideoloji otağa daxil olduq. Sakitlikdir. Burada olan bir qrup əsgər dama, şahmat oynayıb, qəzet və kitablar oxuyurdı. Əsgər Mirmurad Seyidov maraqla "Azərbaycan Ordusu" qəzetini oxuyurdu. Müxtəlif rubrikalarda yazılın məqalələri maraqla oxuyuram. Xəbərlər rubrikasından dünyada və ölkəmizdə baş verən hadisələrdən, idman yeniliklərindən məlumat alıram. Dünya ordularında olan en müasir silahlar və texnikaldan olan yazılar da xüsusi məraq doğurur".

"Xidmətə gəlməzdən əvvəl də cəxlu qəzet oxuyurdum. Burada oxuduğum "Azərbaycan Ordusu" qəzeti əsgər qəzeti olduğu üçün mənə çox doğma gəlir. Qəzətimiz hər nömrə-

sini səbirsizliklə gözləyir, "Reportaj", "Nümunəvi xidmət", "Medallı ığidlərimiz" və digər rubrikalarda yazılın məqalələri maraqla oxuyuram. Xəbərlər rubrikasından dünyada və ölkəmizdə baş verən hadisələrdən, idman yeniliklərindən məlumat alıram. Dünya ordularında olan en müasir silahlar və texnikaldan olan yazılar da xüsusi məraq doğurur".

Əsgərlər Murad Rüstəmzadə və Cəbrayıl Bayramov isə şahmat oynayırdılar. Stolüstü idman oyunları ilə məktəb vaxtlarından məşgül olduqlarını vurgulayan əsgərlər bütün fəaliyyətləri kimi, asudə vaxtlarında on sevdiyi məşğulliyətlərdən birinin də qəzet oxumaq olduğunu bildirdi.

"Xidmətə gəlməzdən əvvəl də cəxlu qəzet oxuyurdum. Burada oxuduğum "Azərbaycan Ordusu" qəzeti əsgər qəzeti olduğu üçün mənə çox doğma gəlir. Qəzətimiz hər nömrə-

mizi da çox məhsuldar keçiririk. Mənəvi istirahət edir, hərbi biliklərimizi, dünya görüşümüzü artırırıq. Bir sözə, heç nədən korluq çəkmədən, yüksək döyüş ruhunda xidmətimizi uğurla davam etdiririk", - əsgərlər dedilər.

Digər masada dama oynayan əsgərlər də salamlaşırıq. Maraqlı oyunun sonunda əsgər Tacir Musayev qələbə qazandı. Tacir silahdaşı Atəmoğlan Quliyevin güclü rəqib olduğunu bildirdi.

"Çox çətin qələbə oldu. Son gedişlərə qədər demək olar ki, bərabər oyun gedirdi. Əslində, ümumi hesab bərabərdir. Atəmoğlan ilə hərəmiz iki oyun qazanmışıq. Son nəticədə dostluq qalib gəlib. Bu bir oyundur, burada kimin qalib gəlməyinin bir önemi yoxdur. Bizim hər birimiz qalibik. Çünkü biz qalib və rəşadətli ordunun, Müzəffər Ali Baş Komandanın əsgərləriyik", - Tacir dedi.

Bu gün bir daha şahidi oluruq ki, dövlətimizin diqqət və qayğısı nəticəsində hərbi hissələrdə əsgərlərin bütün fəaliyyətləri yüksək səviyyədə təşkil olunur. Şəxsi heyət arasında mehriban, səmimi ailə mühit hökm sürür. Komandır heyətinin qarşıya qoyulan vəzifələrin öhdəsində bacarıqla gəlməsi və xidmətin düzgün təşkil edilməsi sayəsində gənclərimiz yüksək döyüş ruhunda xidmət edirlər.

**Baş leytenant
Mahmud MÖHBALIYEV
"Azərbaycan Ordusu"**

"İstifadəyə yararsız döyüş sursatlarının Seyfeli poliqonunda utilizasiyası davam etdirilir"

Azərbaycan Ordusunun bölmələri tərəfindən istismar müddəti başa çatmış və istifadeyə yararsız olan döyüş sursatlarının təhlükəsizlik tədbirlərinə əməl olunmaqla planlı şəkildə utilizasiyası davam etdirilir.

Bu barədə AZERTAC-a Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

Bildirilir ki, döyüş sursatlarının utilizasiya prosesi 2022-ci il martın 28-dən aprelin 2-dək Seyfeli poliqonunda həyata keçiriləcək.

"Aparılan partlayış işləri ilə əlaqədar ictimaiyyətə mütəmadi məlumat veriləcək.

Bir daha əhalini təşvişə düşməməyə çağırır və narahatlığa heç bir əsas olmadığını diqqətə çatdırırıq", - deyə nazirliyin məlumatında qeyd olunub.

"N" hərbi hissəsində seminar keçirilib

"Narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının qanunsuz dövriyyəsinə və narkomaniqla qarşı mübarizəyə dair 2019-2024-cü illər üçün Dövlət Proqramı"na müvafiq olaraq, Müdafiə Nazirliyinin və Narkomaniqla və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyasının daimi fəaliyyət göstərən işçi qrupunun birgə təşki-

latçılığı ilə Gəncə şəhərindəki "N" hərbi hissəsində seminar keçirilib.

Bu barədə AZERTAC-a Dövlət Komissiyasının işçi qrupundan məlumat verilib.

Seminar çərçivəsində psixoloq ixtisaslı zabitlərə psixoaktiv maddələrin xüsusiyyətləri, onların sağlamlığı zərərlə təsiri və narkotik asılılığın formallaşma mərhələləri, o cümlədən profilaktik tədbirlərə

dair fəaliyyət planı və narkotik vasitələrin qəbuluna şübhə yarandığı halda ekspres-diaqnostikanın aparılması barədə zəruri məlumat verilib.

Sonda işçi qrupu tərəfindən hazırlanmış "Narkotik vasitələrdən və psixotrop maddələrdən suisitifadə edən şəxslərin müəyyənləşdirilməsinə kömək üçün metodik tövsiyələr" adlı kitabça iştirakçılarına təqdim edilib.

Baş redaktorun müavini

Kapitan Məhəmməd NƏSİRLİ

Telefonlar

Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98;
Məktublar səbəsi: (012) 510-64-28.

Ünvanımız

Bakı şəhəri, akademik Şəfaət Mehdiyev küçəsi 144,
"Qızıl Şəhər" hərbi şəhərciyi

Növbətçi

Baş leytenant
Mahmud MÖHBALIYEV

Qəzeti hesabı

Nerimanov Rayon Xəzinədarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611

Lisenziya № 361
Sifariş № 388

Nüsxə № 4673

İdman

Avropa kuboku: Azərbaycanın daha bir cüdoçu qızıl medala layiq görünlər

Yunanistanın paytaxtı Afina şəhərində gənclər arasında keçirilən Avropa kuboku turnirində Azərbaycanın daha bir cüdoçu qızıl medal qazanıb.

100 kilogramdan yuxarı çeki dərəcəsində mübarizə aparan cüdoçumuz Kənan Nəsibov finalda komanda yoldaşı Hüseyin Məmmədovu məğlub edərək yarışın qalibi adına layiq görünlər. Hüseyin Məmmədovla yanaşı, cüdoçumuz Ruslan Nəsirli (100 kq) yalnız finalda məğlub olaraq gümüş medal qazanıblar.

Qeyd edək ki, bundan əvvəl təmsilçimiz Məhərrəm İmamverdiyev (81 kq) bütün rəqiblərinə qalib gələrək qızıl medala layiq görünlər.

Bələliklə, yığmamız 2 qızıl, 2 gümüş medalla İsrail və Türkiye komandalarından sonra ümumi hesabda 3-cü pillədə qərarlaşıb.

Karateçilərimiz Slovakiyada keçirilən Quran-Pri turnirində 3 medal qazanıblar

Slovakıyanın paytaxtı Bratislavada yeniyetmə, gənclər və böyükər arasında keçirilən 42-ci Quran-Pri turnirində Azərbaycan karateçiləri üçüncü medal qazanıblar.

Xumar Əlibəyova (50 kq) 21 yaşadək qızıl və böyükər arasında, İlahə Qasimova (55 kq) isə böyükərlərin arasında bürünc medala sahib olublar. Komandamızın üzvü İrina Zaretska (68 kq) isə bürünc medal görüşündə qələbəni əldən verib.

Azərbaycan döyüşçüləri dünya çempionatında 5 medala sahib olublar

Martin 24-dən 28-dək Niderlandın paytaxtı Amsterdamda MMA idman növü üzrə dünya çempionatı keçirilib.

Çempionatda 8 idmançı ilə təmsil olunan Azərbaycan 5 medal qazanıb.

Gərgin idman mübarizəsi şəraitində keçən yarışda Fətəli Talıbov (52 kq), Ehtiram Dərişov (62 kq) qızıl, Nail Əzizov (83 kq) gümüş, İmran Abbasquliyev (70 kq) və Ömer Mütəvvəf (77 kq) isə bürünc medala sahib olublar.

İdmançılarımız Rəsul Müslimov qraplinq üzrə Avropa çempionatında üçüncü olub

Macaristanın paytaxtı Budapeştə qraplinq idman növü üzrə Avropa çempionatı keçirilib.

Yarışda ölkəmiz 4 idmançı ilə təmsil olunub.

İdmançılarımızdan 100 kq çeki dərəcəsində mübarizə aparan Rəsul Müslimov bürünc medala layiq görünlər.

Azərbaycan tamblinqçiləri Polşada 4 medal qazanıblar

Polşanın Krakov şəhərində tamblinq üzrə doqquzuncu Vəvel beynəlxalq turniri keçirilib.

Yarışda ölkəmiz təmsil edən yığma komandanın üzvləri Aleksey Karataşov və Adil Haçızadə qızıl medal qazanıblar.

Tofiq Əliyev gümüş, Hüseyin Əsədullayev isə bürünc medala layiq görünləblər.

Digər təmsilçilərimiz Bilal Qurbanov dördüncü, Mixail Malkin isə beşinci pillədə qərarlaşıblar.

AZERTAC-in materialları əsasında

Qəzeti həfdə iki dəfə (III-VI günlər) neşr olunur. "Azərbaycan Ordusu" qəzeti komputer mərkəzində sahilənlərə "Hərbi Nəşriyyat" in mətbəəsində hazırlanır. Diapositivlərdən çap olunur. Əlyazmalara ray verilir, təqdim edilən yəzərlər müəlliflərə qaytarılır. Qəzeti mod.gov.az saytından oxuya bilərsiniz.